

SABADELL FEDERAL

Setmanari porta-veu del Partit Federal

Redacció i Administració: Jardí, 7 i 9

Els originals no's tornen.

Dels articles ne son responsables els seus respectius autors.

SUBSCRIPCIÓ MENSUAL . . . . . 50 CÉNTS.
NOMBRE SOLT . . . . . 10 »

Noche de bodas

De tan antiguo data la cobardía del alma humana que, según cuentan las crónicas, cuando Jesús iba predicando, seguido de sus discípulos, uno de estos, temeroso de su porvenir, después de la muerte, preguntóle: ¿Qué sintomas, Señor, predecerán al fin del mundo? Y el Maestro le contestó sentenciosamente: Hablarán las bestias.

¡Ay! Pobres de nosotros. Junoy, el gran Junoy, el incommensurable Junoy, ha hablado en el Senado español. Y allí, entre los gansos del Capitolio, ha hecho las más espeluznantes declaraciones políticas, que durante el siglo de estiercol (el de oro ya pasó) hicieron los egregios tatarabuelos de la patria... y potestad monárquica.

Llorando a moco tendido los extravíos de sus ya lejanos años juveniles, ejerciendo con sus cocodrilos lagrimones de plañidera romana, vióse en la tarde del sábado último, caminar lenta y torpemente el perínclico representante de la provincia de Lérida, tras el pobre y sucio féretro que guardaba los tristes despojos de la consecuencia, de la dignidad, de la honradez políticas.

El grandilocuente discurso de D. Emilio fué una preciosa autobiografía pronunciada con singular sinceridad, que no podemos menos de agradecer los republicanos. Cuarenta años (que él cree componen sólo cuatro lustros) trabajando infructuosamente por el restablecimiento de la república, le han dado a conocer que no existen en la monarquía aquellos obstáculos tradicionales o históricos que nosotros, tontos y porfiados, creemos que de día en día se hacen más insuperables.

Declara que su actuación política no ha sido otra cosa que una larga y continuada serie de lamentables equivocaciones y constantes fracasos. El probó todos los métodos y procedimientos: revolucionario con Ruiz Zorrilla, idealista con el gran Salmerón, posibilista con Castelar, pasando por el escalpelo de Costa.

Lo que no hizo el notable equilibrista es beber las puras aguas del federalismo y la autonomía con Pi y Margall, pues de haberlo hecho así es probable que se hubiesen extinguido en su alma de tránsfuga los gérmenes de la traición que ahora han dado su amargo fruto.

Recuerda que Sol y Ortega dijo que si el partido republicano no se dotaba de un programa nacional que bastara para realizar los ideales del país, se retiraría de la vida pública, pero él, haciendo alardes del mayor cinismo, evoca este recuerdo que tanto enaltece al ilustre muerto, en el preciso momento que consuma su vergonzoso acto. Al llegar a este punto de su discurso le hemos pedido perdón à la saliva antes de escupir sobre el nombre del bufón de Romanones.

Muchas veces ha ido Junoy a ambos Cuerpos colegisladores: siempre por los votos de los republicanos, a los que debiera devolverles el acta antes de venderles. Pero en la legislatura actual ha entrado en el Senado arrastrándose como el más vil de los reptiles, lamiendo las botas de todos los jefes y jefecillos monárquicos.

Con su autoridad de catecúmeno ha consagrado, glosando a Royo Villanueva, al Conde de Roma-

nones, como salvador de España y árbitro de sus destinos, por miedo a que D. Alvaro le diera un puntapié en el culo, con su pata coja, en castigo a las bajunas alabanzas que acababa de prodigar a los señores Maura y Dato.

Y de paso envió un impudico beso a la francesa al *divino Cambó* haciendo constar que sus amigos de ayer, de hoy, de mañana y de siempre, son los regionalistas.

¡Vaya! Que es un verdadero *pisto manchego* el monarquismo de D. Emilio Junoy. Han entrado en su coadimento todas las legumbres y hortalizas del huerto del Francés; digo, de la política.

Como nuevo sepulcro de Mahoma, se sostiene el parlamentario catalán (péssimo catalán y peor parlamentario) en el aire, sostenido por los cuatro imanes del liberalismo dinástico, del maurismo, de la conservaduría idónea y del regionalismo y aunque él jura y perjura que se disciplina al Conde, todo el mundo supone que es porque éste está en el *candelero*, pero que su vista se dirige, al igual que la del Profeta, hacia más altas regiones, de donde pueden caer ricas prebendas en forma de direcciones generales, varas de alcalde u otra cualquiera por el estilo.

El paso dado por este tipo nos trae a la memoria aquellos casamientos celebrados entre moros, donde en tan grande estima se tiene la virginidad de cuerdo en la mujer.

A la mañana siguiente al himeneo vese colgada de una ventana de la casa nupcial cierta prenda de vestir de que la recién desposada no tuvo necesidad de despojarse al subir al tálamo y a cuya vista no hay la menor duda sobre la antigüedad del tránsito de doncella a matrona.

Si acaso, andando por la morería, tropieza vuestra vista con alguna camisa completamente blanca tendida en la ventana de algunos novios de la víspera, ya podeis contar que el esposo burlado ha salido de casa acompañando a la cuitada al domicilio paterno de donde es arrojada solemnemente si no le ocurre que caiga su cabeza rodando por el suelo como una pelota.

Ya está la prenda íntima del *benjamín* de la familia ministerial puesta a la vindicta pública. ¿Qué se vé en ella? ¡Horror! Si que hay mancha, sí, pero no es roja. Es amarilla. ¿Qué le habrá pasado Dios mío, en su noche de bodas?

F. MOLINER SALCEDO.

IDEOLOGÍES

ESCLAVITUT ETERNA, ENCARA

L'individuu no hi guanya pas rés que'l senyor s'anomeni Iglesia o s'anomeni Estat, clergue o quefe, sacerdot o polític.

L'Estat i l'Iglesia usen iguals lleis coercitives i prohibitives per a imposar-se, i darrera de la Iglesia, com darrera de l'Estat, hi viu una classe paràssita. Si a cada moment ens surt l'Iglesia posant la paraula pecat en el camí de la vida, a cada instant també ens surt l'Estat posant un cartell a nostre pas, que diu: "delicte". El pecat i el delict, que troben la seva sanció, penal en el infern o en el

presiri, no son més que dos espantalls que'l poderosos i amos del món posen en la seva vinya per a allunyar als desheretats del patrimoni universal. Així, doncs, la pena que el legislador al servei de la classe dominant ha posat en les lleis, i el pecat estableert en els manaments de la Iglesia, son un sol recurs de dominació, recurs hábil i fructifer per cert, però ja comença a gastar-se i que nosaltres, els llibertadors de l'home, destruirém per a treurer el paria del servilisme econòmic, polític i religiós en que està sotmés.

Esclaus de Deu, esclaus del rei, esclaus de la Iglesia, esclaus de l'Estat, esclaus de la teocracia, esclaus de la democracia, sempre resulta una classe dominadora, directora i una altra classe dominada, dirigida; i quan per a mantenir al pobre en la ignorància i en la miseria no basta la païra als castells del altre món, s'acut als d'aquest, dels quins son executors els butxins, els jutjes, els policies, als i baixos a sou de la classe que posseeix la riquesa que hi ha sobre la terra.

LUDOVIC PETRUS.

Parlamentaries

«Si m'arrenquessis un un ull—deia Sant Francesc de Sales a un seu detractor—no deixaria amb l'altre de mirar-te com a germà». En Junoy sempre ha volgut imitar an els Sants Francescs de Sales i de Assis, convertint en roses els escardots del seu camí polític. I atenent-se a n'aixó, ell va demanar al Senat l'indult del nostre il·lustre amic i colaborador, el valent escriptor En Angel Samblancat, que escrigué en contra les febleses i les venalitats de D. Emili, un admirable article, i és per aixó que el senador lliberal—per els insults i per les bebes i per les comminacions rebudes—demana, generós i magnánim, l'indult de l'ofensor, però també del caigut. L'Angel Samblancat, en un bellissim article, declina aquest honor i el demana per aquest jove que's diu Ayala Lorda que jau llargs temps en la maçmorra de Huesca. A l'entorn d'aquest diáleg, se percep aquell vers guimerà:

l'odi unit al perdó
l'anyell al tigre...

Nosaltres també, si la veu nostra arribés fins a D. Emili, li demanarem activés la campanya per a que aquest indult fos concedit. I perque el seu pas pel Rubicó s'oblidés per un moment unint el perdó a l'odi i separant al tigre de tots aquests anyells que han caigut sota les seves urpes, en nom dels dictats de la llei, ja que no de la justicia.

Madrid ve a ésser com una d'aquestes besties enormes amb milers de tentaculs, els quals exten per tota Espanya. I lo que amb algún tentacul arreplega, s'ho fa seu indefinidament. Així se pot dir d'aquestes desercions de les files republicanes com son en Junoy i en Salvatella que Madrid, la

meseta eterna, ha robat a Catalunya. I el dels nostres polítics flacs o venals que no tenen una idea ben agafada a l'ànima, com la carn i l'ungla, desseguit s'entrega als braços d'aquest poble mandrós i encare madrigalesc com en els temps de Felip IV. I com s'estigui una mica cómode als seus braços, allavors aquests ja no esdevenen uns amables lligams, sinó un cau en l'ogresa d'Espanya.

I els seus sempiterns homes polítics que viuen a la ombra llur no fan més que donar força a n'aquests tentàculs, que entrar en aquestes abraçades, que obrir el cau de l'ogresa. Aquest dia En Carricido, senador, deia a n'En Labra, en plé Senat:

—Vosté hauria d'imitar a n'En Junoy, venint cap a nosaltres.

En el silenci de l'alta cambra, aquelles paraules era com una demanda pèrvida i temptadora al vell republicà, el qual no deixant-se convencer, li digué:

—Senyor meu, jo tinc el valor de les meves conviccions i les idees meves són molt arraigades.

Madrid, l'etern Mefistòfil, no li sortí prou bé l'aria de les prometences que feu a n'En Junoy i a n'En Salvatella, darrera l'orella d'En Labra, el vell senador republicà.

El discurs d'En Romanones tancant la discussió del missatge de la Corona en el Senat, és senzillament un dels tants discursos insubstancials a que estem acostumats a sentir als polítics de Madrid. Cap orientació nova, cap línia a seguir que no sigui torta i curvada de tant passar-hi, cap idealisme nou que posi una esperança en la obra del Govern, com deuria sortir dels llavis del seu primer ministre.

En la qüestió catalana ha estat tant desplorable que, a no ésser per l'ambient propici que en son favor se respirava en aquella Cambra, el comte hauria fracassat sottilosament. Perque, en el fons, res de categòric ha dit sobre aquest problema que no hagin dit ja tots els seus predecessors al tractar de la autonomia política i administrativa de les regions espanyoles, ja en els temps d'En Pi i Margall quan aquest exposava la seva iluminosa doctrina de descentralització de tots els organismes socials, polítics, administratius i jurídics per a la completa salvació d'Espanya, que tant bé li confirmà i ratificà amb la pèrdua de les colonies.

—Una autonomia administrativa sí que la podreu conseguir—crijava el comte—però una autonomia política, mai!

I tenia raó el comte. En aquesta part, sense un complet canvi de régime, no és possible tenir-la. Que es desenganyin els regionalistes. Dintre una monarquia fossilitzada, sempre hi pot surar l'ànima negre d'aquell rei i senyor que's deia Felip V i en cada un dels governants actuals hi pot haver-hi un altre comte Duc d'Olivares.

Sessió de l'Ajuntament

Dijous passat a la nit acabat el despatx ordinari de la sessió, el regidor federal senyor Martí presentà una proposició demanant la suspensió de càrec i sou a l'oficial del negociat de Gobernació en Lladó i Figueras, i el nomenament d'una comissió per a instruir l'expedient oportú per a investigar les faltes cometes pel mentat oficial, que com ja saben els nostres llegidors, a pesar de la greuetat de les mateixes, ha sigut i és apoiat per l'alcalde, d'una manera vergonyosa.

Com que l'assumpte no anava inclòs en l'ordre del dia, s'acordà que passés a la comissió respectiva per a que determini lo que procedeix.

El senyor Aragay denuncia que s'estan cobrant arbitris consignats en el presupost no aprobat encara, i demana al Sr. Farreras, com a president de la comissió respectiva, a veure si té notícia d'aquest abús. El senyor Farreras justifica la denuncia del senyor Aragay contestant que no en sap res i que procurarà enterar-se'n. De manera que l'Ajuntament és un desgavell; tothom mana, es paga i es cobra per disposició de qualsevol "buro".

Intervé molt activament el senyor Llagostera, i el Sr. Aragay acaba demanant al senyor Farreras que s'informi d'aquestes anomalies que tan poc diuen en favor del Municipi, i una volta enterat, que recaiguin responsabilitats contra el qui es pren pel seu compte la administració de Sabadell.

El senyor Llagostera diu que s'ha enterat del resultat de les visites efectuades a les escoles, per la Junta Local i diu que ha sigut un gran fracàs, doncs aquestes es troben en un estat lamentable i en vista del mateix, proposa a l'Ajuntament que estudii si és possible la implantació de Escoles graduades a càrec del mateix.

S'acorda que's nomeni una comissió per a estudiar la mentada proposició.

S'acaba la sessió amb una proposició del senyor Aragay, encaminada a corregir algunes anomalies que s'observen amb el pago de comptes atrassats.

Com poden veure els nostres llegidors, a la majoria del Consistori tot li va bé; a no ser per la continua intervenció de la minoria republicana, les sessions acabarien com una seda—que diuen ells.—Es escandalós l'estat de l'erari i ells amb tot el cinisme i desvergonyiment contribueixen a l'aniquilament dels interessos del poble de Sabadell.

Notes i comentaris

La conferencia de Amadeu Aragay

Dijous de la setmana passada, davant d'una nombrosa concorrença donà el regidor radical Amadeu Aragay la anunciada conferencia, desenrotllant el tema "La guerra. Influencia en els partits polítics".

Feta la presentació pel president de la Joventut Radical, el nostre amic començà excusant-se de la seva falta de dota de conferenciant. Va entrar a parlar de la guerra treient-ne la conseqüència de que aquesta era inevitable pels llargs anys de preparació de l'Alemanya, i així com els homes se rebelen contra el governant quan és un tirà opressor, així les nacions avencades de l'Europa se rebelen avui contra la tiranía d'un estat absorvent i imperialista que vol pendre la llibertat del món.

Parlà de l'influencia que aquesta guerra porta o deuria portar als partits polítics espanyols i fustigà violentament a la Lliga Regionalista per la seva nova tècnica que no més es feta per la mira egoista i meçquina de creure's que en la hora de la pau, Catalunya podrà delimitar les seves fronteres, esdevinent autònoma.

Aludeix al banquet francófil últimament celebrat aquí, en el qual els fabricants que tan se burlaren de la França, eren casi tots al banquet, amb la agravant d'ésser molts d'ells germanòfils. Diu també que se volgué excluir al Partit Radical en les representacions i sols se li concedí la paraula al seu representant amb la promesa d'ésser molt comedint en el seu parlament, mentre que'l representant de la Unió Catalanista feu manifestacions anti-espanyoles i separatistes.

Elogià al senyor Lerroux per ésser l'única política espanyola que en aquestes circumstancies s'ha posat en una gran altura i creient que el Partit Radical és l'única que pot portar a Espanya, en conseqüència amb el moviment actual, en un camí de veritable salvació.

I després de fer una clara disertació sobre el moment actual tan crític, motivat pels actuals governs, acabà fent un calorós elogi de les idees radicals, úniques possibles per la regeneració d'Espanya.

Llarg i perllongats aplaudiments premiaren el parlament del senyor Aragay, cloent-se desseguit l'acte.

La traïdoria de'n Salvatella

Sembla que's confirma el rumor de que en Salvatella ingressa en el monarquisme. De mica en mica, amb certa cautela, van engroixint les rengleres monárquiques tots aquells senyors a quins ja es suposava aquest propòsit. No ens sorprén, doncs, la decisió de'n Salvatella, com tampoc ens sorprendrà demà la decisió d'alguns altres de quins es ve parlant fa dies.

La massa republicana és la principal culpable de que tinguin lloc aquestes desercions. Els republicans som excessivament bondadosos per als homes representatius. Aquesta gent que ha assolit posició política al nostre costat i la cotizzen després per a passar-se amb ventatge a l'enemic, no tenen perdó. Els republicans d'abaix acostumen a ésser massa personalistes; s'enamoren massa del seu diputat o del seu quefe, i més que republicans són Fulanets. En aquestes condicions és ben inútil volguer fer-los escoltar la veu del bon sentit i més tard sofreixen els dolorosos desenganys d'aquestes llamentables però previstes desercions.

Ara es passen a la monarquia aquests homes falsos que jamai han pogut sentir de veritat l'ideal republicà! Es passen a la monarquia en el mateix moment en que els propis monárquics diuen que res pot fer l'actual Règim; que's quefs de Govern descobreixen l'estat del nostre exèrcit, els ministres parlen de la desorganització i corrupcione de tots els serveis i el quefe de l'Estat confessa la podridura de la administració. Es passen a la monarquia culpable, segons els moriarquics, de que a Espanya no hi hagi pau, ni pà, ni justicia, ni honor. Es passen a la monarquia guerrera a l'Africa, explotadora a Espanya, incapàc, inútil i deshonrada a tot arreu.

Prehem-ne exemple. La monarquia ha de no dir-se d'això. D'homes traidors als ideals del poble.

Per l'indult de'n Josep Ayala Lorda

Segurament que els nostres llegidors ja coneixerán aquest xicot rebel que als disset anys ja entrà a la presó de Huesca. Aquí, de la seva condemna ja ens n'havem ocupat varies vegades, i ara amb motiu d'un bellissim article de'n Samblancat en "La Campana de Gracia" de la setmana passada, se remou la idea justiciera i humana de que el seu indult sigui ja concedit.

Nosaltres, des d'aquí, fem aquesta petició a tots els diputats republicans i especialment al nostre digne diputat senyor Salas Antón, per a que aquest jove que és la constant amenaça del caciquisme del poble de Huesca, no es vegi en el cas de que si no ve l'indult abans de complir la condemna—13 mesos—es veurà en el cas d'anar a servir al Marroc en el batalló disciplinari.

SABADELL FEDERAL s'associa a n'aquesta petició i espera que l'indult serà concedit a no tardar.

L'esmena dels republicans al Missatge de la Corona

La minoria republicana ha presentat la següent esmena al missatge de la Corona:

"La forma abstracta con que el mensaje de la Corona se ha redactado sin darle solución concreta y determinada a uno solo de los mil problemas nacionales y la experiencia de la actuación realizada por los dos partidos turnantes comparada con la que en situaciones más difíciles y con mayor apremio de tiempo y con más variada solicitud y actividad han debido adoptar los gobernantes de otros países, prueban la existencia de obstáculos que impiden al régimen español servir como es de urgencia vital a los intereses nacionales."

Consecuencia inmediata de ello es la necesidad de variar la esencia del régimen para evitar los obstáculos que impiden la obra del Gobierno.

Palacio del Congreso, etc.

Firman: Marcelino Domingo, Ayuso, Azatti, Lerroux, Aniceto Llorente, Juan Salas Antón y Moreno Mendoza."

Els equilibris de la "Lliga"

Diu el poeta xiroi de la "Veu de Catalunya" que "els partits polítics catalans se sentirán representats per la Lliga en quan aquesta planteig l'aspiració nacional."

En això hi hem de fer nosaltres una rectificació. El republicanisme català no pot ni deu sentir-se representat per la Lliga. Aquesta sols pot plantejar una part de les aspiracions de Catalunya. I aquestes no's concreten solsament a demanar el reconeixement de la personalitat catalana, sino que'n l'hora present hi ha plantejats altres problemes que afecten a la vida material i a la vida espiritual de quants vivim en Espanya.

La missió a realitzar pel republicanisme català en el Parlament no's redueix solsament a renovar les demandes de'n Pi i Margall, sino exigir altremet que's posi terme a la sangonera del Marroc, i a que s'empenyi la solució d'aquests tràgics i palpitants problemes de l'escola i de la llar, de quins problemes van fer-ne cas omis els oradors del Palau de la Música Catalana.

I perque s'han de plantejar en el Parlament tots aquests problemes, no pot sentir-se representat per la Lliga el republicanisme català.

Per lo que atany solsament al problema català ja s'ha vist que'l partit jaumista no's deixa tampoc representar per la Lliga. Ho ha dit ara al veurer que'l nou gest de la Lliga te tendencies a retre homenatge a la noblesa de França. Sigui merament passatger, sigui de pregona convicció, el nou gest de la Lliga no deixa d'ésser oportunista. Hipòcrita, no va soltar prenades avans de les eleccions. Va fer el leader sa vergonyant declaració germanofila en Agost de 1914 i no ha rectificat encara. L'únic sincer ha sigut en Pere Rahola. I per haver anat a Perpignan deixaren de votar-lo els jaumistes de Vilademuls i va perdre l'acta.

L'Assamblea del Partit Federal de Catalunya

La Comissió encarregada per a organitzar regionalment el Partit Federal de Catalunya, ha dirigit a tots els correligionaris una convocatoria per a la Assamblea que tindrà lloc el prop-vinent dia 2 de Juliol.

Una victoria alemanya

Amb motiu del combat naval que va desenrotillar-se al mar del Nort dies enrera, els germanofils

han anunciat amb grans transports d'alegria una gran victòria a favor dels alemanys.

Ja era hora que'l germanofils poguessin celebrar una victòria, car no'n poden celebrar gaires.

Val a dir per això, que amb unes quantes victòries com aquesta, la marina de guerra alemanya quedará sense vaixells.

Conferència

Avui dissabte, a dos quarts de deu, tindrà lloc en la Fraternitat Republicana Radical, una conferència pública a càrrec del regidor radical de l'Ajuntament de Barcelona En Eladi Gardó, desenvolupant el tema "Acció social dels sindicats obrers i el cooperativisme."

Companyia Comercial Alcoholera, S. A.

Anís ARLEQUIN 'PICAROL'

Especialitat en Misteles, Moscatells
i Licors de totes classes

Dipositarí: Josep Fitó (a) Místos

Sant Pere, 31 • Teléfon 660 • Sabadell

GORKIANO

recto para la libertad. Imagináis a un hombre capaz de dirigiros sabiamente y creéis imposible hacerlo todos juntos. Mientras así penséis, ha de ser imposible.

Yo no me negaría a acaudillar un pueblo. Pero ahora escuchad: aun no hace siete años que aprendía a leer, mirando los anuncios en los escaparates de las tiendas, donde me aparecían infinidad de enigmas muchas veces. Al cabo de siete años soy un hombre de espíritu; hoy tengo ya grabadas en mi mente de joven, las luces de Verdad que han dado pensadores de todo el Universo. El destierro, la cárcel y la muerte no pueden coartar el pensamiento mio, que es como el sol caliente y como el aire libre. *No estaréis en la sombra continuamente si no queréis vivir enferma vida, ni marcharéis del aire si no queréis morir.* Yo si acaudillaría todo un pueblo, mas si fuese ese pueblo tan loco por saber como ahora lo son todos en el asesinarse y en dejarse mandar. Pero un pueblo tan grande, vosotros lo sabéis, no quisiera tampoco de caudillos. Los caudillos son fruto de los pueblos esclavos: ¡mala tierra es la tierra que estos frutos produce!

Todo mi fondo aspira a la soberanía de toda multitud sobre si misma. Según esté o no esté relajada en los vicios y en las obediencias, así sabrá elevarse en su constitución interior, llámese ésta Nación, llámese Raza.

Los pueblos no son altos sino cuando son altos por su moralidad. De aquí que no ha existido un pueblo altísimo. Mientras la multitud no esté capacitada para cumplir deberes no habrá dicha posible. Si, existen hombres grandes, que dirigen las masas y saben domeñarlas; mas también esos hombres son hombres de pecado muchas veces,—hombres sin voluntad y sin honor, diría Wegener—que igual como hacen

GLOSAS DE UN SOCIALISTA

bien hacen el mal. Y así los pueblos mueren. Porque lo más odioso es que haya masas, y en cada uno de todos los que forman la masa no haya una dignidad que no sea ficticia...

Escribia yo a Goñi: "Hay que estudiar mucho para poder ser libres, hay que tomar conciencia de aquello que uno es". Los pueblos no son nada porque ignoran qué son. Y las revoluciones sangrientas engendran dictaduras, aun matando tiranos. Yo, teniendo cultura, soy más libre que un pueblo *dado a la libertad*.

El tirano no tiembla cuando blando un puñal: un César sigue a otro. Pero si leo tiembla y siente fiebre: se quiebran las bastillas ante las Bibliotecas... También los caudillajes se acaban cuando acaba mi ignorancia.

No motejéis por eso de cobardía al pueblo, si de un 93 nació un Napoleón. Hacedlo de inconsciente. No lo hagáis de canalla ni de imbécil, de malvado o de loco. Hacedlo de inconsciente. El pueblo es como el rayo; llegada la tormenta es tal poder el suyo que no hay superior poder. Pero el rayo es producto de la cargada atmósfera; así el pueblo también.

¡Cuidad de no cargar la atmósfera del pueblo, caudillos y tiranos!

De aquí no deduzcás que rehujo la lucha, compañeros; solo que me dan miedo los revolvers que apuntan y no a ningún pecho. Pocos Brutos existen en el pueblo, ni el gran caso de "Gorki", ese mi muy amado, se produce tampoco cada dia. Eso me da más miedo. Siquiera el nihilismo, después de su razón, procuró organizarse.

Noves

La redacció del periòdic local *Teatralia* estant organitzant per al dia 18 del corrent, a la nit, un extraordinari aconteixement teatral que tindrà lloc en el teatre de la Societat Choral Colón, prenen-hi part el notable primer actor català En Joan Santacana.

—Ha sigut subvencionada amb 8.000 pessetes la Escola Industrial d'Arts i Oficis d'aquesta ciutat.

—El senyor Miguel Mestres, en atenta circular que ns envia, ens anuncia l'establiment en aquesta ciutat d'un "Centre d'Anuncis i Propaganda Comercial" amb el nom de "Labor" que's dedicarà a tota classe de reclams.

A n'aquest fi, inaugurarà els serveis aquesta casa, editant, amb motiu de la pròxima Festa Major, un número únic, en forma de gran periòdic, titolat: "Sabadell" propi per a propaganda per aquells dies.

Per tots aquells a qui interessa, poden dirigir-se al domicili provisori del "Centre", Rambla 41, Llibreria Piferrer.

—Avui, demà i dilluns, la barriada de la Creu Alta celebrarà la seva festa major amb extraordinaris balls, concerts i festes esportives, havent sigut contractades les aplaudides Banda Municipal i orquestra Muixins.

Imprenta Sallent; Sant Quirze, 32 - Telèfon 520

J. Vidal Tarragó

ADVOCAT

ha establert despatx en aquesta ciutat, carrer de Gracia, 26, els diumenges de 9 a 12, continuant els dies feiners, junt amb el seu pare don J. Vidal i Valls, a Barcelona, Ronda de Sant Pere, 52, pral.

GORKIANO

Los pueblos, ciertamente, cambian de vivir y de pensar, pero es tan lento *eso* que la última de cien generaciones no vé siquiera el trueque. Y es que no puede ser de otra manera. Siempre hay algún detritus social, siempre existe la *plebe*, siempre vive la masa, obscuro o manifiesto, un analfabetismo de moral superior.

Yo a ese *accionar* del pueblo lo llamo el accionar del sexto Estado, o del octavo Estado, o del décimo Estado. El pueblo es la gran fuerza y es la mayor flaqueza. Como los niños anda o como los ancianos: Le admira su poder, y quiere caminar algunas veces; otras cree que el mundo no puede subvertirse y aun que no se debe subvertir. Otras no cree nada...

No es su vigor de púber eso que desarrolla, no es su vigor de macho. Ni los mismos caudillos consiguen conquistárselo con todo y sus intentos. Dice Angel Samblancat, ese mi grande hermano:—“¡Cuán grandiosa y latente sobrehumana energía!” ¡Y ved como se pierde entre miserias, entre prostituciones y presidios, entre vicios de alcohol y de homo-sexualismo, entre escuelas de muerte—podéis leer cuarteles—y entre templos de cafres religiones!

La Humanidad camina, sin embargo. Camina con muletas, con el sexo podrido y gastado el pulmón, y siempre acaudillada, por déspotas o malos generales.

¿Sabrán las multitudes redimirse del vicio de que *alguien* las domine y las dirija? Hay una solución para la salvación. La solución está en el Socialismo, donde cada individuo pesa más que el más alto; porque en el Socialismo no hay ningún individuo más alto ni más bajo que los otros. La salvación consiste en educar al pueblo, o en que el pueblo se eduque, que no lo ha sido nunca ni lo ha querido nunca. La salvación

Es ven, per retirar-se del negoci, un establiment de Sabatería situat en un punt dels més cèntrics de la ciutat

Per a informes en aquesta Administració.

Kiosc de Canaletes

Cervesa **E. Petry,**
S. EN C.

Exigeixis en els taps la marca del Representant

Gasseosa F. PANÉ

Se serveix a domicili

Rambla, 198

Latorre, 2

GLOSAS DE UN SOCIALISTA

sin un solo objetivo. Luego que aquel que grita, gusta de hacerse oír más que hacer labor buena, como el diablo *subió* del reinado de Iván.

No es tampoco muy sano el trato o amistad con gente de dinero, con gente de fortuna material; pues luego piensa uno más que en lo necesario en lo superfluo. Ni creais la bondad del que no se desprende de su hacienda. No busqué ser amado el revolucionario, pero sepá él amar por lo mismo que le odian. El viene a destruir lo que otros han creado por maldad o ignorancia, yugos y falsos dioses; a edificar después sobre lo destruido una Humanidad buena.

Mas si un día los hombres, hermanos en error, levantan un suplicio y le condenan, nunca mienta su Idea. La Humanidad camina porque hay seres tan nobles que apartan las espinas a su paso, seres ensangrentados para que Ella no sangre.

FRUTOS DE CAUDILLAJE.

Yo he visto un gran número de hombres pensando cómo hacer su libertad; pero he visto un mayor número no sabiendo qué hacer de su libertad.

VARGAS VILA.

Os habéis indignado, compañeros, por que cae el *caudillo* contra los que le dieron caudillaje. No debéis indignaros. La Historia está bien llena de caídas así, y de pueblos rendidos por estas traiciones está más llena aun. No debéis indignaros. Otra vez ya os lo dije, que un pueblo acaudillado produce compasión, y que mientras el pueblo, cada hombre del pueblo, no valga casi tanto como *vale* el caudillo, no habrá camino